

1. ☒ Ούλοφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1, Ζωγράφου,
☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13, Χολαργός,
☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Ο Λ Ο Γ Ι Α Π Ρ Ο Σ Α Ν Α Τ Ο Λ Ι Σ Μ Ο Υ Α Ν Θ Ρ Ω Π Ι Σ Τ Ι Κ Ω Ν Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν Γ ' Λ Υ Κ Ε Ι Ο Υ
Α Π Α Ν Τ Η Σ Ε Ι Σ Σ Τ Ο Ε Π Α Ν Α Λ Η Π Τ Ι Κ Ο Δ Ι Α Γ Ω Ν Ι Σ Μ Α • Κυριακή, 10 Νοεμβρίου 2019

Α' Ομάδα

A1. (5 ερωτήσεις x 3 μονάδες = 15 μονάδες)

- α. ΛΑΘΟΣ
β. ΣΩΣΤΟ
γ. ΛΑΘΟΣ.
δ. ΣΩΣΤΟ.
ε. ΣΩΣΤΟ

A2. (2 ερωτήσεις x 5 μονάδες = 10 μονάδες)

1. γ
2. δ

A3. α. 10 σημεία (•) x 1 μονάδα = 10 μονάδες

- Κοινωνικοποιημένο θεωρείται ένα άτομο που εντάσσεται σε ομάδες (π.χ. συγγενείς, συνομήλικοι, συμμαθητές, συνάδελφοι κ.ά.)
- και αισθάνεται μέλος τους, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι είναι υποχρεωμένο να υποτάσσεται στις τυχόν υπέρμετρες απαιτήσεις τους.
- Στις σχέσεις οι θέσεις που καταλαμβάνουμε είναι ιεραρχημένες.
- Η **ιεραρχία** αυτή οφείλεται σε ένα σύστημα θέσεων που προσδιορίζει την κάθε δραστηριότητα (οικογενειακή, εκπαιδευτική ή εργασιακή)
- και περιλαμβάνει τις τυποποιημένες και αναμενόμενες συμπεριφορές, δηλαδή τον **κοινωνικό θεσμό**.
- Επομένως ένας κοινωνικός θεσμός συνίσταται από ένα σύστημα θέσεων και αποσκοπεί στην εκπλήρωση μιας βασικής λειτουργίας της κοινωνίας
- Ο κοινωνικός έλεγχος είναι το σύνολο των μηχανισμών που χρησιμοποιεί μια κοινωνία,
- για να γίνουν αποδεκτές οι αξίες της
- και να εφαρμοστούν οι κανόνες της από τα μέλη της.
- Η έννοια του κοινωνικού ελέγχου καθιερώθηκε αρχικά από τους κοινωνιολόγους με αφορμή τη μελέτη της παραβατικότητας των νέων στο Μεσοπόλεμο.

A4.

15 σημεία (•) x 1 μονάδα = 15 μονάδες

- Οι κοινωνιολόγοι που υιοθετούν τη λειτουργιστική ή τη μαρξιστική προσέγγιση της κοινωνικοποίησης δεν συμπεριλαμβάνουν στην οπτική τους τις έμφυτες παρορμήσεις και τα ένστικτα του ατόμου.
- Αντίθετα, δίνουν έμφαση στην επίδραση που ασκεί το κοινωνικό περιβάλλον στην ανάπτυξη του ατόμου.
- Η κοινωνικοποίηση λοιπόν, σύμφωνα με τους κοινωνιολόγους που υιοθετούν τη λειτουργιστική προσέγγιση, αποσκοπεί:
 - στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου,
 - στην αποδοχή των προτύπων συμπεριφοράς από όλα τα μέλη της κοινωνίας,
 - στην ένταξη των ατόμων στους κοινωνικούς θεσμούς και
 - στη διασφάλιση και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.
- Έτσι, οι λειτουργιστές εξηγούν την κοινωνικοποίηση ως μια διαδικασία που περιλαμβάνει τους τρόπους με τους οποίους η ομάδα (ή συνολικά η κοινωνία) εργάζεται από κοινού για τη δημιουργία σταθερών κοινωνικών σχέσεων.

- Αντίθετα, οι μαρξιστές προσεγγίζουν την κοινωνικοποίηση ως μια διαδικασία μέσω της οποίας διακωλύεται η καθεστηκυία τάξη πραγμάτων.
- Όταν για παράδειγμα, οι άνθρωποι κοινωνικοποιούνται, αποδέχονται την οικογενειακή τους καταγωγή μέσω της εκμάθησης των κοινωνικών κανόνων που προσιδιάζουν στην κοινωνική τους τάξη (ή την κοινωνική τους θέση).
- Οι μαρξιστές θεωρούν ότι οι άνθρωποι μαθαίνουν να αποδέχονται την κοινωνική τους θέση, πριν ακόμα αποκτήσουν συνείδηση των οικονομικών σχέσεων κυριαρχίας.
- Μαθαίνουν δηλαδή από νεαρή ηλικία όλους τους κανόνες που διέπουν τη θέση τους
- και στη συνέχεια αποκτούν συνείδηση της κατάταξής τους στο κοινωνικό πλαίσιο ως κάτι το εντελώς φυσικό.
- Κατά συνέπεια η κοινωνικοποίηση συντηρεί τα κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά προνόμια των κυρίαρχων τάξεων μέσω δομών
- όπως, για παράδειγμα, η εκπαίδευση, η οποία αναπαράγει τις κοινωνικές θέσεις

Β' Ομάδα

B1. α. 4 σημεία (•) x 1,25 μονάδες = 5 μονάδες

- Οι κοινωνικοί επιστήμονες που υιοθετούν την προσέγγιση της κοινωνικής (συμβολικής) αλληλεπίδρασης, όπως ο Τζ. Μιντ (G.H. Mead, 1863-1931), αναφέρθηκαν ιδιαίτερα στις φάσεις ανάπτυξης του παιδιού και στις διεργασίες που τις συνοδεύουν. Τι σημαίνει όμως για τον Μιντ κοινωνική αλληλεπίδραση;
- Πρόκειται για μια διαδικασία κατά την οποία η στενή σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα σε δύο (ή περισσότερους) ανθρώπους (με το παιχνίδι, τη συναναστροφή κτλ.)
- οδηγεί στη διαμόρφωση, μέρα με τη μέρα, μιας σχεδόν ιδιωτικής γλώσσας, ενός κώδικα επικοινωνίας μεταξύ τους,
- μέσω του οποίου παράγονται νοήματα και συμβολισμοί.

β. 15 σημεία (•) x 1 μονάδα = 15 μονάδες

- Τα στάδια της κοινωνικής ανάπτυξης του παιδιού είναι κατά τον Μιντ, τρία:
- Το προπαρασκευαστικό στάδιο
- της ασυντόνιστης, δοκιμαστικής και τυχαίας συμπεριφοράς,
- που συνοδεύεται από μιμήσεις.
- Το στάδιο του ατομικού παιχνιδιού,
- κατά το οποίο το παιδί παίζει διαφορετικούς ρόλους.
- Για παράδειγμα, μπορεί να αλλάζει ρόλους, χωρίς συντονισμό ή λογική τάξη, και από ασθενής να γίνεται γιατρός ή από μαθητής δάσκαλος.
- Κατά το στάδιο αυτό οι «σημαντικοί άλλοι», που είναι συγκεκριμένα πρόσωπα από το κοινωνικό του περιβάλλον με τα οποία το παιδί έχει άμεσες, συχνές και στενές επαφές,
- ασκούν ιδιαίτερη επίδραση στη διαμόρφωση των προτύπων συμπεριφοράς του.
- Το στάδιο του ομαδικού παιχνιδιού,
- κατά το οποίο συντελείται μετάβαση από τους απλούς ρόλους του ατομικού παιχνιδιού σε οργανωμένους κοινωνικούς ρόλους (με κανόνες, πρότυπα συμπεριφοράς, προσδοκίες).
- Σε αυτό το στάδιο πραγματοποιείται μέσω της κοινωνικοποίησης η αφομοίωση όλου και περισσότερων ρόλων
- και το παιδί σχηματίζει την εικόνα αυτού που ο Μιντ ονόμασε «γενικευμένο άλλο»,
- δηλαδή αφομοιώνει τις στάσεις και τις αντιλήψεις που επικρατούν σε μια κοινωνία σε σχέση με τους διαφορετικούς ρόλους.
- Μέσω αυτής της αφομοίωσης των πολλαπλών ρόλων τα παιδιά εξελίσσονται σε κοινωνικά όντα.

γ. 5 σημεία (•) x 1 μονάδα = 5 μονάδες

- Με την προσέγγιση του ο Μιντ συνέβαλε (όπως είδαμε στο κεφάλαιο 1) στη διχοτόμηση του εαυτού στο «εμέ» και το «εγώ».
- Ο «εαυτός» αποδίδεται με την έννοια του κοινωνικού «εμέ» (Me) σε αντιδιαστολή με το ψυχικό «εγώ» (I).
- «Το Εμέ αποτελεί τη σταθερή δομή του Εαυτού, σε αντίθεση με το Εγώ το οποίο αποτελεί την αυθόρμητη πλευρά του» (Χρ. Νόβα Καλτσούνη, 2000:212).
- Το «εμέ» αντιπροσωπεύει την κοινωνία, δηλαδή όλο εκείνο το σύστημα των προτύπων και των αξιών που αφομοιώνονται με την κοινωνικοποίηση.
- Το «εγώ» αντιπροσωπεύει τις παρορμήσεις του ατόμου, το αυθόρμητο και απρόβλεπτο μέρος του κοινωνικού του εαυτού.

B2.

α. 10 σημεία (•) x 1,5 μονάδα = 15 μονάδες

- Σύμφωνα με τη σύγχρονη λειτουργιστική θεωρία, η οποία αναμφίβολα έχει επηρεαστεί από τη σκέψη του Ντυρκέμ,
- η θρησκεία αποτελεί το φορέα κοινωνικοποίησης που συντείνει στη σύνδεση των μελών
- και εν τέλει στην ενσωμάτωση και συνοχή της κοινωνίας με διάφορους τρόπους:
- **α.** Επηρεάζει τα πρότυπα συμπεριφοράς των ομόθρησκων ατόμων.
- **β.** Διαμορφώνει τους κοινωνικούς κανόνες και τις συμπεριφορές τους.
- **γ.** Δραστηριοποιείται με παρεμβάσεις κοινωνικού περιεχομένου (π.χ. δωρεά οργάνων, συσσίτια για άπορους, προγράμματα για νέους).
- Πολλές φορές ο θρησκευτικός λόγος μπορεί να λειτουργήσει απελευθερωτικά για τα μέλη μιας κοινωνίας.
- Σημαντική εξάλλου είναι η συμμετοχή χριστιανών κληρικών στα κινήματα κοινωνικής διαμαρτυρίας κατά της εκμετάλλευσης, της αποικιοκρατίας και του ρατσισμού στη Λατινική Αμερική, στη Νότια Αφρική και τις Η.Π.Α. κατά τον 20ό αιώνα.
- Εκτός από το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει στην κοινωνικοποίηση και στην ενίσχυση των ηθικών αξιών και προτύπων των ομοθρήσκων,
- η θρησκεία αποτελεί επίσης σημαντικό φορέα κοινωνικής στήριξης έναντι των αντιφάσεων της ζωής.

β. 10 σημεία (•) x 1 μονάδα = 10 μονάδες

- Η κοινωνικοποίηση είναι μια εξελικτική και δυναμική διαδικασία,
- που διαφοροποιείται σε σχέση με το χρόνο (ιστορική περίοδο) και το χώρο (την κοινωνία στην οποία αναφερόμαστε) και επιτρέπει στο άτομο να κατανοεί τον κόσμο που το περιβάλλει.
- Κάθε άτομο συνθέτει σταδιακά, από τη νεαρή ηλικία ως τα γεράματά του, τις εικόνες για τον κόσμο.
- Αυτές τις εικόνες τις επεξεργάζεται, για να τις μετατρέψει με το δικό του τρόπο σε μια καινούρια, πρωτότυπη και προσωπική εικόνα.
- Πρόκειται δηλαδή για μια συνεχή αλληλεπίδραση κοινωνίας και ατόμου
- Η διαδικασία της κοινωνικοποίησης πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου.
- Για το λόγο αυτό μπορούμε να πούμε ότι η κοινωνικοποίηση αποτελεί μια διά βίου κοινωνική μάθηση
- Στην πορεία της ζωής του το άτομο αναλαμβάνει πολλούς και διαφορετικούς κοινωνικούς ρόλους (το σύνολο των συμπεριφορών που αναμένονται από ένα άτομο το οποίο κατέχει μια συγκεκριμένη κοινωνική θέση).
- Επομένως η κοινωνικοποίηση δεν αφορά μόνο τα παιδιά, αλλά και τους ενήλικους.